

Kinderopvang Poespas

Protocol medicijnverstrekking/medisch handelen

Kinderen krijgen soms geneesmiddelen of andere middelen (bijvoorbeeld zelfzorgmiddelen) voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook gedurende de tijd dat zij op het kindercentrum zijn. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld 'pufjes' voor astma, antibiotica, neusspray of hoestsiroop. Ouders vragen het kindercentrum of de pedagogisch medewerkers deze middelen aan hun kind willen geven.

- Geneesmiddelen/zelfzorgmiddelen worden alleen toegediend op specifiek verzoek van ouders/verzorgers.
- Ouders moeten vooraf schriftelijk toestemming geven middels *de akkoordverklaring gebruik geneesmiddelen/zelfzorgmiddelen*, plus een schriftelijke instructie in te vullen op de akkoordverklaring.

Meestal gaat het om middelen die, bij onjuist gebruik, tot schade van de gezondheid van het kind kunnen leiden.

De volgende zaken worden schriftelijk vastgelegd op de akkoordverklaring:

- Om welk geneesmiddel/zelfzorgmiddel het gaat;
- Hoe vaak het gegeven moet worden;
- In welke hoeveelheden;
- Op welke manier het geneesmiddel/zelfzorgmiddel gebruikt moet worden;
- De periode waarin het geneesmiddel/zelfzorgmiddel moet worden verstrekt;
- De wijze van bewaren en opbergen;
- De wijze van controle op de vervaldatum.

Dit wordt ingevuld op het toestemmingsformulier gebruik geneesmiddelen/zelfzorgmiddelen. Voor elk middel wordt een nieuw toestemmingsformulier ingevuld.

Door het vastleggen van deze gegevens verduidelijken ouders wat zij van het kinderdagverblijf verwachten en de pedagogisch medewerkers van het kindercentrum weten op hun beurt precies wat zij moeten doen en waar zij verantwoordelijk voor zijn.

Wanneer het gaat om het verstrekken van geneesmiddelen gedurende een lange periode moet regelmatig (afhankelijk van het ziektebeeld) met ouders overlegd worden over de ziekte en het daarbij behorende geneesmiddelgebruik op het kindercentrum.

De ingevulde akkoordverklaringen bewaren we gedurende de opvangperiode van het kind op de groep. Zodra het kind de opvang verlaat of naar een andere groep/opvang gaat worden de akkoordverklaringen vernietigd.

Enkele praktische punten:

- Neem de geneesmiddelen alleen in ontvangst wanneer ze in de originele verpakking zitten met aanwezigheid van de bijsluiter en uitgeschreven zijn op naam van het betreffende kind. Controleer de uiterste gebruiksdatum voor toediening. (In Nederland toegelaten geneesmiddelen zijn herkenbaar aan de aanduiding 'RVG'.....' met een volgnummer op de verpakking. Homeopathische geneesmiddelen zijn herkenbaar aan een RHV nummer) Bij twijfel kunnen de pedagogisch medewerkers contact opnemen met de behandelend arts of apotheker.
- Werk niet met een kopie bijsluiter (tenzij je er zelf een maakt van het origineel), want bijsluiters worden regelmatig aangepast.
- Wij dienen geneesmiddelen alleen toe wanneer deze zijn voorgeschreven door een arts (zie etiket)

- Wij dienen zelfzorgmiddelen (neusspray, hoestsiroop etc) alleen toe op uitdrukkelijk verzoek van de ouders en wanneer we achten dat het verantwoord is. Bij twijfel wordt het middel niet toegediend. Ook bij deze middelen moeten ouders vooraf schriftelijk toestemming geven middels de akkoordverklaring gebruik geneesmiddelen/zelfzorgmiddelen.
- Laat de ouders een nieuw geneesmiddel/zelfzorgmiddel altijd eerst thuis gebruiken.
- Lees goed de bijsluiter zodat je op de hoogte bent van eventuele bijwerkingen van het geneesmiddel.
  - ✓ Bij medicatie op doktersvoorschrift: indien er een verschil lijkt te bestaan tussen het doktersvoorschrift en de bijsluiter, laat ouders dan eerst met de arts overleggen alvorens het geneesmiddel toe te dienen of vraag ouders om een schriftelijke verklaring van de arts over de gewenste toediening. *Bij twijfel het geneesmiddel nooit toedienen!*
  - ✓ Bij zelfzorgmedicatie: indien er sprake is van een verschil tussen de bijsluiter/aanwijzing op de verpakking en de wijze van toediening die door de ouders wordt gevraagd, dient het zelfzorgmiddel niet door de pedagogisch medewerkers van het kindercentrum te worden toegediend.
- Noteer, per keer, op de akkoordverklaring gebruik geneesmiddelen/zelfzorgmiddelen dat je het middel aan het betreffende kind gegeven hebt en parafeer dit.
- Er is een schriftelijke procedure aanwezig, hoe te handelen in geval van calamiteiten met een geneesmiddel / zelfzorgmiddel. Dit staat beschreven in het protocol calamiteiten en is aanwezig op het kindercentrum.
- Alle geneesmiddelen / zelfzorgmiddelen die op enige tijd worden toegediend, staan genoteerd op de akkoordverklaringen gebruik geneesmiddelen/zelfzorgmiddelen. Deze akkoordverklaringen worden bewaard in het logboek van de groep.
- Het geneesmiddel/zelfzorgmiddel wordt adequaat bewaard volgens het voorschrift/bijsluiter. In de koelkast of in een afgesloten kast, buiten het bereik van de kinderen en / of onbevoegden. Geneesmiddelen/zelfzorgmiddelen waarop niet staat dat ze in de koelkast moeten worden bewaard, mogen daar ook niet worden opgeslagen. Controleer de uiterste gebruiksdatum regelmatig. Overtollige en verlopen geneesmiddelen/zelfzorgmiddelen retourneren aan de ouders
- Ga na of je zelf bekend bent met het ziektebeeld of de diagnose, zodat de uitreiking van een geneesmiddel/zelfzorgmiddel in een context geplaatst kan worden.
- Zorg dat de namen en het telefoonnummer van de arts en apotheek van het kind bekend zijn (zie lijst met kindgegevens), zodat deze als achterwacht kunnen fungeren indien ouders onverhoopt niet direct bereikbaar zijn.
- Het geneesmiddel / zelfzorgmiddel wordt alleen toegediend als de betrokken ouders/verzorgers zelf niet in staat zijn het middel op het voorgeschreven tijdstip toe te dienen.
- Voor je een geneesmiddel/zelfzorgmiddel mag toedienen aan kinderen moeten ouders eerst de akkoordverklaring gebruik geneesmiddelen / zelfzorgmiddelen invullen en ondertekenen.
- Er zijn een aantal uitwendige zelfzorgmiddelen op het kindercentrum aanwezig. Te weten: Arnica zalf, Sudocreme, zonnebrandcreme, Betadine jodium en prikweg. Deze middelen worden indien nodig aangebracht bij kinderen. De pedagogisch medewerker beoordeelt dit en volgt hierbij, indien aanwezig, de gebruiksaanwijzing. Tijdens het kennismakingsgesprek worden ouders op de hoogte gebracht van de aanwezigheid en het gebruik van deze middelen op het kindercentrum. Als kinderen een van deze middelen niet aangebracht mogen krijgen wordt dit vermeld op het formulier kindgegevens. De pedagogisch medewerker maakt een aantekening op het formulier kindgegevens dat bovengenoemde besproken is met ouders. De bovengenoemde zelfzorgmiddelen hoeven na gebruik niet afgetekend te worden op de akkoordverklaring gebruik geneesmiddelen/zelfzorgmiddelen.

- Dien geneesmiddelen/zelfzorgmiddelen alleen toe als het dagelijkse ritme van de groep dit toelaat en een goede zorg voor andere kinderen niet belemmerd wordt.

Paracetamol:

Het toedienen van paracetamol in welke vorm ook dienen wij nooit toe ook niet wanneer het is voorgeschreven door een arts.

Medische handelingen

In uitzonderlijke gevallen zullen ouders aan het kindercentrum vragen medische handelingen te verrichten. Voorwaarde is dit na een gedegen instructie te laten verrichten. Te denken valt daarbij aan het geven van sondevoeding, het meten van de bloedsuikerspiegel bij suikerpatiënten door middel van een vingerprik. Normaal gesproken worden deze handelingen door de thuiszorg of door de ouders op het kindercentrum uitgevoerd.

Ouders moeten schriftelijk toestemming geven voor deze medische handelingen. Dit doen zij middels het formulier “bekwaamheidsverklaring voor het uitvoeren van medische handelingen”. Dit formulier wordt zelden verstrekt en alleen via het management en in overleg met de ouders en de huisarts.

Voorbehouden handelingen

Deze zogenoemde ‘voorbehouden handelingen’ zijn handelingen die, bij ondeskundige uitvoering, (ernstige) risico’s met zich mee brengen. Deze handelingen mogen alleen door artsen verricht worden. Anderen dan artsen mogen medische handelingen alleen verrichten in opdracht van een arts. De betreffende arts moet zich er dan van vergewissen dat degene die niet bevoegd is, wel de bekwaamheid bezit om die handelingen te verrichten. Indien er geen bekwaam persoon in het kindercentrum aanwezig is kan men de Thuiszorg inschakelen. Een kindercentrum dat niet kan bewijzen dat een pedagogisch medewerker voor een bepaalde

Wat is het risico van bloed?

In bloed kunnen virussen aanwezig zijn zoals het hepatitis B- of C-virus of het aids-virus. Besmetting van het kind met deze virussen vindt meestal voor, tijdens of kort na de geboorte plaats. De meeste kinderen hebben geen klachten en vaak is onbekend dat ze besmet zijn.

Via bloed-bloedcontact kunnen de virussen op anderen worden overgedragen. Bij bloed- bloedcontact komt het bloed van de ene persoon direct in contact met het bloed van een andere persoon. Dit is bijvoorbeeld het geval als iemand zich prikt aan een gebruikte injectienaald. De kans op besmetting is klein en besmetting vindt niet plaats als de huid intact is. Het hepatitis B- en C-virus en het aids-virus zijn niet overdraagbaar via normaal sociaal contact.

Welke maatregelen moeten genomen worden om bloed overdraagbare aandoeningen te voorkomen?

- Draag wegwerphandschoenen bij elk contact met bloed, wondvocht of lichaamsvochten die zichtbaar met bloed zijn vermengd. Wegwerphandschoenen hoeven niet steriel te zijn. Gebruik ze als volgt:
  - ✓ Gooi na gebruik de wegwerphandschoenen direct weg;
  - ✓ Was daarna de handen met water en zeep.
- Verwijder gemorst bloed als volgt:
  - ✓ neem het bloed, met handschoenen aan, op met een papieren tissue;
  - ✓ maak de ondergrond schoon met water en zeep;
  - ✓ droog het oppervlak en desinfecteer daarna met alcohol 70%;
  - ✓ laat de alcohol aan de lucht drogen.
- Was met bloed bevuild linnengoed op
- Gebruik geen gezamenlijke tandenborstels, nagelschaartjes of vijltjes.

Wondjes en bijten

Wat te doen als er toch bloedcontact is geweest of wanneer er na een beet een wondje is ontstaan

- Laat het wondje goed doorbloeden.
- Spoel het wondje met water of fysiologisch zout.
- Desinfecteer vervolgens met een wonddesinfectiemiddel, bijvoorbeeld betadine-jodium of alcohol 70-80%.
- Dek het wondje af met een waterafstotende pleister.
- Spoel bij verwonding van de slijmvliezen direct goed uit met water of fysiologisch zout.
- Was de handen met water en zeep.
- Neem meteen na een prikongeval contact op met de bedrijfsarts, huisarts of de plaatselijke GGD (die is zeven dagen per week en 24 uur per dag bereikbaar) met de vraag of er aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

Als er tot bloedens toe is doorgebeten neem dan contact op met de desbetreffende leidinggevende (kinderopvang, peuteropvang of buitenschoolse opvang). Deze neemt contact op met de GGD om te overleggen over de kans op overdracht van Hepatitis B en andere via bloed overdraagbare infectieziekten.

Informeer altijd de ouders over het bijtincident.

Toelichting akkoordverklaring gebruik geneesmiddelen/zelfzorgmiddelen

Onder geneesmiddelen verstaan we middelen die op recept zijn voorgeschreven door een huisarts of specialist.

Onder zelfzorgmiddelen verstaan we middelen die niet op recept zijn verkregen.

Bij twijfel kunnen de pedagogisch medewerkers te allen tijde beslissen een geneesmiddel/ zelfzorgmiddel niet toe te dienen aan het kind. Hiervan worden ouders op de hoogte gebracht.

Het geneesmiddel/zelfzorgmiddel wordt toegediend conform het doktersvoorschrift (zie etiket van de verpakking), dan wel het verzoek van de ouders (zelfzorgmedicatie).

Het geneesmiddel dan wel zelfzorgmiddel dient altijd in de originele verpakking met aanwezigheid van de bijsluiter te worden aangeleverd op het kindercentrum.

Ouders geven aan de pedagogisch medewerkers door wanneer en hoe het geneesmiddel/ zelfzorgmiddel moet worden toegediend en of er eventueel bijzondere aanwijzingen zijn. Deze gegevens worden door de ouders schriftelijk vastgelegd op de akkoordverklaring gebruik geneesmiddelen/zelfzorgmiddelen.

Op het kindercentrum is het protocol geneesmiddelenverstrekking en medisch handelen aanwezig. De pedagogisch medewerkers zijn op de hoogte van de inhoud van dit protocol.

Toediening geschiedt onder verantwoordelijkheid van de ouders. Het kindercentrum is niet aansprakelijk voor de eventuele bijwerkingen die kunnen optreden als gevolg van het door de pedagogisch medewerkers toegediende geneesmiddel/zelfzorgmiddel. Het kindercentrum kan bij twijfel of onduidelijkheid zelf contact opnemen met de behandelend arts en/of apotheker.

De volgende zelfzorgmiddelen zijn aanwezig op het kindercentrum.

- Arnica zalf
- Sudo crème
- Zonnebrandcrème
- Prikweg
- Betadine jodium

Dit wordt gemeld aan ouders tijdens het kennismakingsgesprek op de groep en is ook terug te vinden in het protocol geneesmiddelenverstrekking en medisch handelen. Als een of meerdere van deze middelen niet gebruikt mogen worden, wordt dit vermeld op het formulier kind gegevens.

Maart 2024